

VENDIM
Nr.21, datë 7.6.2007

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Gjergji Sauli	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Alfred Karamuço	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Vjollca Meçaj	Anëtar e “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “

me sekretare Brunilda Bara, në datë 20.12.2006, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çëshjen nr.50/20 Akti, që i përket:

KËRKUES: GJYKATA E RRETHIT GJYQËSOR TIRANË

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. KËSHILLI I MINISTRAVE, përfaqësuar nga Enkelejd Alibej, me autorizim.
2. KUVENDI I SHQIPËRISË, përfaqësuar nga Idar Bistri, me autorizim.
3. KËSHILLI I LARTË I DREJTËSISË, përfaqësuar nga Luan Dervishi, me autorizim.

4. EDMOND GOGO, përfaqësuar nga avokat Dashamir Kore, me prokurë.

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i nenit 42 pika 5 të ligjit nr.8436, datë 28.12.1998 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”.

Kërkuesi ka kërkuar shfuqizimin e dispozitës së lartpërmendur, duke parashtruar në mënyrë të përmbledhur sa vijon:

- Ligji nr.8436, datë 28.12.1998 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, në nenin 42 pika 5, që bën fjalë për përgjegjësinë disiplinore të gjyqtarëve, parashikon se: “Për shkelje të disiplinës, si dhe për akte e sjellje të tjera diskretituese mund të merret si masë disiplinore dhe transferimi në një gjykatë tjetër të të njëjtit nivel ose të një niveli më të ulët”.

- Kushtetuta në nenin 147, pika 4, parashikon se Këshilli i Lartë i Drejtësisë vendos për transferimin e gjyqtarëve, si dhe për përgjegjësinë disiplinore sipas ligjit e se transferimi i gjyqtarit nuk mund të bëhet pa pëlqimin e tij, përveçse kur këtë e diktojnë nevojat e riorganizimit të sistemit të drejtësisë.

- Kushtetuta e ndan transferimin nga masat disiplinore dhe vendos rregullin e përgjithshëm ndalues për transferimin e gjyqtarëve pa pëlqimin e tyre, me përjashtim të rasteve për nevojat e riorganizimit të sistemit gjyqësor. Duke qenë kështu, dispozita e ligjit të lartpërmendur atakon Kushtetutën, prandaj duhet të konsiderohet e papajtueshme me të.

Përfaqësuesit e Kuvendit të Shqipërisë dhe të Këshillit të Ministrave parashtruan se:

- Gjykata nuk ka qenë në kushtet e parashikuara nga neni 145/2 i Kushtetutës dhe neni 68 i ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

- Neni 42/5 i ligjit që është bërë objekt i shqyrtimit gjyqësor nuk bie ndesh as me parimin e pavarësisë së pushtetit gjyqësor, e as me konceptin që ka Kushtetuta për pavarësinë e gjyqtarëve.

- Në mjaft vende dhe nga disa Kushtetuta të tyre parashikohet transferimi edhe si masë disiplinore.

Përfaqësuesi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë ka pretenduar se:

- Gjykata, që është nismëtare për këtë kontroll, nuk është ndodhur në kushtet e nenit 145 të Kushtetutës dhe këtë fakt e kanë nënvizuar edhe Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë në vendimin e tyre;
- Gjykata para së gjithash duhej të shprehej për pretendimin që kemi paraqitur në lidhje me mungesën e juridiksionit;
- Vendimi i Gjykatës është ankimuar prandaj, përse i përket këtij pretendimi duhej që të shprehej më parë Gjykata e Lartë;
- Nocioni i transferimit që gjendet në nenin 147 të Kushtetutës nuk duhet të ngatërrohet me atë që ka ligji në lidhje me të si masë disiplinore.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Fehmi Abdiu, përfaqësuesit e subjekteve të interesuara dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Kërkuesi Edmond Goga, gjyqtar në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Dibër, ka paraqitur kërkesë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe ka kërkuar: rivendosjen në afat të padisë; kundërshtimin e vendimit nr.175/2, datë 28.4.2005 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë; pezullimin e zbatimit të vendimit të mësipërm; kthimin në vendin e mëparshëm të punës dhe pagimin e diferencës së pagës.

Në seancën e datës 14.7.2006, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë pasi ka dëgjuar kërkuesin që ka kërkuar pezullimin e gjykimit të çështjes dhe dërgimin e saj në Gjykatën Kushtetuese, për t'u shprehur kjo e fundit për papajtueshmërinë e nenit 42/5 të ligjit nr.8436, datë 28.12.1998 "Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë", me Kushtetutën, ka vendosur pranimin e kërkesës së tij, pezullimin e gjykimit të çështjes e dërgimin e saj pranë Gjykatës Kushtetuese.

Bazuar në nenin 145/2 të Kushtetutës dhe në ligjin nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese duke kërkuar ushtrimin e një kontrolli incidental rreth pikës 5 të nenit 42 të ligjit nr.8436, datë 28.12.1998 "Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë"; sipas të cilit "Për shkelje të disiplinës si dhe akte e sjellje të tjera diskredituese merret si masë disiplinore, ndër të tjera, edhe transferimi në një gjykatë tjetër të të njëjtit nivel ose të një niveli më të ulët".

Në mënyrë të përmbledhur kërkuesi ka parashtruar se Kushtetuta jo vetëm që e ndan transferimin nga masat disiplinore, por përkundrazi vendos rregullin e përgjithshëm ndalues për transferimin e gjyqtarit pa pëlqimin e tij, me përjashtim të rastit kur ai bëhet për nevojat e riorganizimit të sistemit gjyqësor. Sipas kërkuesit, transferimi si masë disiplinore sjell efekte dhe pasoja jo vetëm për atë, por edhe për komunitetin e qytetarëve, të cilët kanë të drejtë të përfitojnë të njëjtën cilësi shërbimi nga organet gjyqësore.

Gjykata Kushtetuese e sheh me vend që t'i referohet praktikës së saj të mëparshme në lidhje me funksionin kushtetues që përmbushin gjyqtarët, të cilët nga Kushtetuta dhe ligji janë të ngarkuar me dhënien e drejtësisë. Kushtetuta, duke parashikuar një standard të rëndësishëm për mbrojtjen e statusit të gjyqtarëve, është përqendruar vetëm në trajtimin e transferimit e të shkarkimit të tyre nga detyra, pa bërë fjalë edhe për masat e tjera disiplinore. Për këto raste, norma kushtetuese zbatohet drejtpërsëdrejti.

Përjashtimi kushtetues i parashikuar në nenin 4 pika 3 të Kushtetutës, nënkupton se normat kushtetuese mund të mos gjejnë zbatim drejtpërsëdrejti kur Kushtetuta ka ngarkuar organet shtetërore për të nxjerrë ligjet dhe aktet e tjera nënligjore, me qëllim rregullimin e

marrëdhënieve në fusha të ndryshme.¹

Gjykata Kushtetuese, veç kësaj, e çmon të nevojshme të përqendrohet në mënyrën e formulimit të nenit 147, pikat 4, 5, të Kushtetutës. Sipas pikës 4 të këtij neni: “Këshilli i Lartë i Drejtësisë vendos për transferimin e gjyqtarëve si dhe për përgjegjësinë e tyre disiplinore, sipas ligjit”; ndërsa sipas pikës 5 “Transferimi i gjyqtarëve nuk mund të bëhet pa pëlqimin e gjyqtarëve, përveçse kur këtë e diktojnë nevojat e riorganizimit të sistemit gjyqësor. Siç shihet, kjo dispozitë përcakton dy nga kompetencat e rëndësishme (përfshijtur kompetencën për të vendosur për shkarkimin e tyre nga detyra) që ka Këshilli i Lartë i Drejtësisë, që janë: transferimi i gjyqtarëve dhe marrja e masave disiplinore.

Kushtetuta e ka trajtuar transferimin si një mjet të nevojshëm që mund të përdoret vetëm me pëlqimin e gjyqtarit ose për nevojat e riorganizimit të sistemit gjyqësor (për të cilin nuk është e domosdoshme marrja e pëlqimit të tij).

Por, veç këtyre, pika 4 ka zgjidhur dhe një problem tjetër të rëndësishëm, duke ngarkuar Këshillin e Lartë të Drejtësisë për të vendosur edhe për masat disiplinore.

Gjykata Kushtetuese është shprehur se kjo dispozitë kushtetuese përmban elementet e një norme referuese, për shkak se mënyrën e transferimit të gjyqtarëve dhe përgjegjësinë e tyre disiplinore ia ka deleguar ligjvënësit, duke pranuar se ligjvënësit i është dhënë e drejta që nëpërmjet ligjeve të rregullojë në mënyrë të hollësishme çështjet që përfshihen vetëm në këto dy drejtime të specifikuar.

Është e vërtetë se në rastin e parashikuar pika 4 e nenit 147 të Kushtetutës, nuk shprehet drejtpërdrejt për transferimin edhe si masë disiplinore, por për këtë problem të rëndësishëm ajo referon te ligji konkret; ndërsa në nenin 42 të ligjit nr.8436, datë 28.12.1998 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, parashikohen masat që mund të merren nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë në rast se vërtetohen rrethanat e përgjegjësisë disiplinore po sipas këtij ligji.

Pavarësisht se përdoret i njëjti term, transferim, ai në përmbajtjen e tij nuk nënkupton të njëjtën gjë, pasi nuk bëhet fjalë për transferim me pëlqimin e gjyqtarit dhe as për transferim për nevojat e riorganizimit të sistemit gjyqësor, por për një lloj transferimi që përdoret si një masë disiplinore ndaj gjyqtarit. Për këtë ligjvënësi mund të kishte përdorur edhe një term tjetër siç mund të ishte dërgimi në një gjykatë tjetër ose lëvizja në një gjykatë tjetër etj. Me qëndrimet që mban Kushtetuta për transferimin që, si rregull, kërkon pëlqimin e gjyqtarit, ajo indirekt siguron, jep garanci për pavarësinë e tij. Duke bërë një përjashtim për rastet kur bëhet fjalë për riorganizimin e sistemit gjyqësor, ajo vë në balancë interesat e tij vetjake me ato publike që lidhen drejtpërsëdrejti me mosfunksionimin e një gjykate konkrete të këtij sistemi.

Por, pavarësisht nga fakti se Kushtetuta nuk e ndalon transferimin edhe si masë disiplinore, që mund të kishte edhe me një emërtim tjetër; për çështjen në shqyrtim, merr rëndësi fakti tjetër që ka të bëjë me mënyrën se si ligji i ka konceptuar masat disiplinore për gjyqtarët.

Masat disiplinore që merr Këshilli i Lartë i Drejtësisë kanë karakter të përkohshëm, por i shërbejnë funksionimit normal të veprimtarisë së gjykatave. Si të tilla ato i shërbejnë edhe rehabilitimit të gjyqtarit të ndëshkuar.

Gjykata Kushtetuese është e detyruar ta ballafaqojë këtë koncept me atë që ka transferimi sipas doktrinës e sipas legjislacionit të kohës edhe në vendet e tjera. Në këtë proces, kjo gjykatë vëren se në dispozitën e kundërshtuar, transferimi është parashikuar si një masë disiplinore me karakter të përhershëm, njëlloj sikur të ishte një marrëdhënie e re pune me afat të pacaktuar. Ky qëndrim bie ndesh me konceptin që ka transferimi që karakterin e përkohshmërisë e ka si një ndër elementet e domosdoshme të tij. Kjo kërkesë është shumë e rëndësishme sepse edhe nga ekzistenca ose jo e saj, kjo masë dallon nga largimi nga puna.

Veç kësaj, ligji nuk ka parashikuar as mundësinë që kjo masë të parashkruhet me kalimin e një afati të caktuar. Ndryshe nga sa konstatohet në legjislacionin e vendeve të

¹ Shih, vendimin nr.29, datë 30.11.2005 të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë.

ndryshme në përgjithësi janë vendosur afate me kalimin e të cilave masat disiplinore në përgjithësi dhe transferimi në veçanti, parashkruhen dhe gjyqtarët ndaj të cilëve merren ato, nuk konsiderohen si të ndëshkuar.

Gjykata Kushtetuese konstaton se edhe vetëm fakti që transferimi nuk është konceptuar konform standardeve të duhura kushtetuese, e bën këtë dispozitë si të papajtueshme me Kushtetutën, prandaj për këto arsye duhet shfuqizuar.

Pas kësaj Kuvendi i Shqipërisë duhet të vlerësojë nëse do ta mbajë atë me ndonjë emërtim tjetër edhe si masë disiplinore apo do ta zëvendësojë me ndonjë masë tjetër që Kuvendi duhet të modifikojë qëndrimin e tij, duke përcaktuar se ajo ka karakter të përkohshëm e se duhet të parashkruhet me kalimin e një afati të arsyeshëm ligjor.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 72 e 78 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës, shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të pikës 5 të nenit 42 të ligjit nr.8436, datë 28.12.1998 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”.

- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

MENDIMI I PAKICËS

Jemi kundër mendimit të shumicës, por kemi mendim paralel edhe me pakicën që është për rrëzimin e kërkesës.

Kërkuesi Edmond Gogo, gjyqtar në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Dibër, ka paraqitur kërkesë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe ka kërkuar rivendosjen në afat të padisë; kundërshtimin e vendimit nr.175/2, datë 28.4.2005 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë; pezullimin e zbatimit të vendimit të mësipërm; kthimin në vendin e mëparshëm të punës dhe pagimin e diferencës së pagës.

Gjykata fillimisht e ka pezulluar gjykimin e çështjes me arsyetimin se një kërkesë tjetër e kërkuesit me të njëjtin objekt: Shfuqizimin e vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, ndodhej për gjykim në Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Që në fillim të shqyrtimit të çështjes, kërkuesi ka kërkuar rivendosjen në afat të kërkesës, por gjykata nuk është shprehur për këtë.

Po ashtu, përfaqësuesi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë, duke pretenduar se gjykata nuk kishte juridiksion për ta gjykuar këtë kërkesë, ka kërkuar që kjo e fundit të shprehej për mungesën e juridiksionit të saj për çështjen objekt gjykimi.

Në seancën e datës 14.7.2006, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka dëgjuar përfaqësuesin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, i cili është shprehur për nxjerrjen e çështjes jashtë juridiksionit gjyqësor; ka dëgjuar kërkuesin, i cili ka kërkuar pezullimin e gjykimit të çështjes dhe dërgimin e saj në Gjykatën Kushtetuese, për t’u shprehur për papajtueshmërinë e nenit 42/5 të ligjit nr.8436, datë 28.12.1998 “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, me Kushtetutën, dhe në përfundim ka vendosur pranimin e kërkesës së kërkuesit, pezullimin e gjykimit të çështjes dhe dërgimin e kërkesës pranë

Gjykatës Kushtetuese.

Edhe gjatë kësaj seance Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë nuk është shprehur për rivendosje në afat të kërkesës, dhe as për pretendimin për mungesën e juridiksionit të saj për çështjen në gjykim.

Kundër vendimit të pezullimit ka paraqitur ankim Këshilli i Lartë i Drejtësisë, i cili ka kërkuar prishjen e vendimit për mungesë juridiksioni gjyqësor për shqyrtimin e një kërkesë të tillë. Ky ankim aktualisht ndodhet për gjykim në Gjykatën e Apelit Tiranë.

Duke pasur parasysh këto rrethana të çështjes, të cilat nuk janë pranuar nga shumica, e as nuk janë evidentuar në vendim, jemi detyruar për t'u shprehur kundër saj. Nga ana tjetër kemi mendim paralel me pakicën, e cila ka qenë kundër pranimi të kërkesës për thelbin e saj.

Mendimi ynë ka të bëjë me dy probleme të karakterit procedural, që për çështjen objekt gjykimi incidental nga Gjykata Kushtetuese, marrin rëndësi të veçantë, aq sa e bëjnë kërkesën të papranueshme, sepse për këto shkaqe kjo kërkesë është e pabazuar në nenin 145/2 të Kushtetutës.

Sipas nenit 145/2 të Kushtetutës, kur gjatë gjykimit të një çështjeje gjyqtari çmon se ligji mbi bazën e të cilit gjykon, vjen në kundërshtim me Kushtetutën, nuk e zbaton atë, por e pezullon gjykimin e çështjes dhe ia dërgon atë Gjykatës Kushtetuese për të kontrolluar pajtueshmërinë e ligjit me Kushtetutën.

Në lidhje me mënyrën e zbatimit të kësaj dispozite kushtetuese, Gjykata Kushtetuese ka krijuar një praktikë të saj, që në thelbin e vet ka të bëjë me përpunimin e sistemit të disa kërkesave apo kushteve që duhen repsektuar nga gjykata nismëtare për dërgimin e çështjes në Gjykatën Kushtetuese.

Kërkesat e nenit 68 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", në tërësi kanë rëndësinë e tyre, por në këtë mendim pakice do të evidentojmë disa kërkesa me karakter procedural.

1. Mendojmë se që gjykata të vendosë për të pezulluar gjykimin e çështjes dhe dërgimin e saj para Gjykatës Kushtetuese, para së gjithash, duhet të ketë për gjykim një çështje që është në kompetencën e saj. Në rastin konkret, për aq kohë sa gjykata me cilësinë e kërkuarit nuk është shprehur me vendim të ndërmjetëm për pranimin e kërkesës, për rivendosjen në afat, ajo nuk ka çështje për t'u gjykuar e për pasojë, nuk mund të legjitimohet për të paraqitur kërkesën konkrete para Gjykatës Kushtetuese. Pra, fakti që ajo nuk ka rivendosur në afat kërkuarin, ka aq rëndësi për çështjen sa nuk e lejon gjykatën të vazhdojë hetimin gjyqësor e të merret me provat që i sjellin palët për të vërtetuar apo prapësuar pretendimet e tyre në lidhje me themelin e çështjes.

2. Me rëndësi për çështjen është fakti se gjykata që ka dërguar këtë çështje në Gjykatën Kushtetuese, që në fillim të gjykimit të çështjes ka dëgjuar pretendimin e palës së paditur se ajo nuk kishte juridiksion për të gjykuar çështjen objekt shqyrtimi e se duhej ta nxirrte atë jashtë juridiksionit gjyqësor. Gjykata nuk e ka zgjidhur këtë problem me rëndësi, pa zgjidhjen e të cilit nuk mund të bëhet fjalë për juridiksion gjyqësor e për gjykatë kompetente. Ne mendojmë se veç problemit që kishte të bënte me kërkesën për rivendosje në afat, gjykata duhej të zgjidhte mundësisht që në fillim të shqyrtimit gjyqësor, por patjetër para se të ndërmernte iniciativën për të dërguar çështjen në Gjykatën Kushtetuese, për të ushtruar kontroll incidental, problemin e juridiksionit të saj për të cilin, pala e paditur si kërkesë paraprake ka paraqitur pretendimin në lidhje me juridiksionin. Është e vërtetë se neni 59 i Kodit të Procedurës Civile e lejon gjykatën që problemin e juridiksionit mund ta zgjidhë deri në përfundim të hetimit gjyqësor, por ajo kurrësi nuk duhej të spekulonte me këtë të drejtë. Përmbajtja e kësaj dispozite ka për qëllim që të mos pengojë gjykatën për ta zgjidhur atë problem deri në atë fazë, duke pasur parasysh faktin se mund të ndodhë që një pretendim si ai të lindë, e të bëhet edhe gjatë hetimit gjyqësor, por kur ai bëhet i pranishëm që në fillim të

shqyrtimit të çështjes, domosdo ai duhet të zgjidhet në fillim të shqyrtimit të saj, sepse në varësi me qëndrimin që do të mbahet ndaj këtij problemi, do të konkludohet nëse do të ketë apo jo çështje për gjykatën.

3. Jemi kundër mendimit të shumicës dhe për argumentin tjetër, që ka të bëjë me vlerësimin e trajtimit e raportit të hierarkisë së normës kushtetuese (neni 145/2 i Kushtetutës) dhe normës procedurale (neni 298 i Kodit të Procedurës Civile), që bën fjalë për pezullimin e gjyqimit të çështjes. Neni 145/2 i Kushtetutës është një normë me karakter procedural që për shkak të rëndësisë së veçantë është parashikuar si normë kushtetuese. Ajo ka për qëllim të krijojë një vizion të ri në lidhje me pushtetin e gjyqtarëve ndaj ligjit kur konstatojnë se ai është i papajtueshëm me Kushtetutën. Pa qenë e nevojshme për të trajtuar me detaje këtë raport normash, ne mendojmë se gjykata para së gjithash duhej të respektonte kërkesat e dispozitës kushtetuese që kërkon që gjykata që gjykon një çështje duhet të ketë juridiksion, të jetë kompetente për të gjykuar çështjen konkrete e veç këtyre kërkesave, të ketë lidhje midis çështjes që gjykohet dhe ligjit që çmohet se është i papajtueshëm me Kushtetutën. Në rastin konkret, mosvlerësimi i këtyre kërkesave të karakterit kushtetues e procedural krijon mundësinë që gjykata të abuzojë me kërkesa të tilla në zbatimin e kësaj kompetence.

Për këto arsye, Gjykata Kushtetuese nuk duhej të pranonte e të shqyrtonte themelin e kërkesës për pajtueshmërinë e dispozitës konkrete, për aq kohë sa konstatoheshin këto mangësi me rëndësi të karakterit procedural. Gjykata kërkuese, pasi të plotësonte e zgjidhte këto pengesa procedurale, mund ta dërgonte çështjen për shqyrtim përsëri pranë Gjykatës Kushtetuese.

Për shkaqet e lartpërmendura kërkesa duhet rrëzuar.

Anëtarë: P. Plloçi, F. Abdiu